

GÁLATAS

- 1. Kay cartatari, ¿pitaq escribيران?**
Kay cartataqa apóstol Pablon escribيران, Galacia provincia lawpi creyentekunaman apachinanpaq (Gál 1.1; 5.2). Apóstol Pabloqa Cilicia provincia ukhupi kaq Tarso llaqtapin naceran (Hech 21.39; 22.13). Pablopa papanqa ishkey nacionniyoqmi karan: Israel nacionniyoq hinallataq Roma nacionniyoq ima. Chayraykun Pablopas chay ishkey nacionniyoq karan (Filip 3.4-5). Pabloqa ishkey sutiyoqmi karan: Hebreo rimaypin karan Saulo, Roma nacionniyoq runakunapa rimayninpitaqmi karan Pablo (Hech 13.9). Pabloqa Moisespa escribisqa leykunamanta allin yachaqa runan karan. Señor Jesucristopi manaraq ñishaspaqa, Jesucristopi creeq runakunatan nishuta cheqnikuran (Hech 9.1, 2; 22.5). Ichaqa Jesucristopi ñispañan, Pabloqa huk law nacionniyoq runakunaman Jesucristomanta allin willakuykunata willananpaq riran (Hech 26.17-18; Gál 2.8).
- 2. Kay cartari, ¿hayk'aqtaq escribisqa karan?**
Kay cartaqa escribisqa kanman karan Señor Jesucristopa nacesqanpa qepanta 48 otaq 58 watakunapin.
- 3. Kay cartari, ¿pikunapaqtaq escribisqa karan?**
Kay cartaqa escribisqa karan Galacia provincia lawpi mana Israel nacionniyoq creyentekunapaqmi (Gál 1.1). Chay Galacia provincia lawpiqa kay reqsisqa

llaqtakunan karan: Pisidia llaqta (Hech 13.14), Iconio distrito (Hech 14.1), Litra llaqta, hinallataq Derbe nisqa llaqtapiwan ima (Hech 16.1-5). Chay Galacia provinciapi wakin runakunamanqa apóstol Pablon Bernabeypiwan Jesucristomanta willaranku primer kaq viaje risqankupi (Gál 4.13; Hech 16.6).

4. **Kay cartari, ¿imapaqtaq escribisqa karan?**

Kay cartaqa escribisqa karan, Galacia provinciapi creyente runakuna Jesucristopi allinta iñispanku salvasqa kasqankuta yachanankupaqmi. Paykunaqa piensarankun Moisespa escribisqan leykunata kasukusqankurayku salvasqa kanankupaqmi (Gál 1.6-7; 3.24; 4.10; 5.2).

5. **Kay cartapiri, ¿mayqen versiculotaq aswan más importante yuyanapaq?**

Kay versiculon aswan más importanteqa: “Señor Jesucristo salvawasqanchisraykun noqanchisqa libreña kanchis. Chayraykun Moisespa escribisqan yachachikuy leykunamanqa manaña kutinaykichishchu, kaqmanta esclavo hina kanaykichispaqqa” (Gál 5.1).

6. **Kay cartari, ¿imayna dividisqataq kashan?**

Kay cartaqa khayna dividisqan kashan:

(1) Señor Jesucristopa yachachisqan evangelio ch'ullalla kasqanmanta (Gál 1.1-10).

(2) Imaynanpis Pablo apóstol kasqanmanta (Gál 1.11 asta 2.21).

(3) Manan leykunata cumplispachu, aswanqa Jesucristopi creespa, salvasqa kananchis-

- manta (Gál 3.1-29).
 (4) Diospa wawanña kasqanchismanta (Gál 4.1 asta 5.26).
 (5) Tukuy imapi yanapanakunamanta (Gál 6.1-18).

Cartapa qallariyninmanta

¹ Khuyasqay wawqe panaykuna, noqaqa Señor Jesucristopa akllasqan apóstol Pablon kani. Noqataqa manan runakunachu akllawaran, nitaqmi runakunachu mandamuwaranpas. Aswanmi noqataqa kikin Señor Jesucristo, hinallataq wañusqanmanta Señor Jesucristota kawsarichimuq Dios Taytan, noqataqa akllawaspa mandamuwan. ² Chaymi noqaqa, hinallataq noqawan kushka kaq wawqe pananchiskunapiwan saludamuykichis Galacia provincia lawkunapi llapallan tarikuq wawqe pananchiskunata. ³ Qankunawanyá kachun Dios Taytanchispa, hinallataq Señor Jesucristopa ancha munakuynin, hinallataq hawkalla kayninpas. ⁴ Dios Taytanchispa munayninman hinan, Señorninchis Jesucristoqa cruzpi wañunanpaq vidanta entregaran, saynapi llapallan huchanchiskunata perdonawananchispaq, hinallataq kay pachapi tukuy mana allinkuna ruwaykunamantapas librawananchispaq ima. ⁵ Chayraykuyá Dios Taytanchisqa wiña-wiñaypaq alabasqa kachun. Amén.

Señorninchis Jesucristolla salvawaqninchis kasqanmanta

6 Señorninchis Jesucristontakaman Diosqa rikuchisurankichis munakuyninta. Ichaqa ancha admirasqan noqaqa kashani, waqyasuqniykichis Diosmanta manaraq unaypi hukniraq clase yachachikuykunata qatikuspa, karunchakusqaykichiswan. ⁷ Cheqaqtapunin niykichis, Jesucristomanta hukniraq yachachikuykunaqa manan kanchu. Ichaqa kaytaqa niykichis, qankuna ukhupi, Señor Jesucristomanta llullarikuspa pantachiy mañayoq runakuna kasqankuraykun. ⁸ (Noqaykuqa manan llullarikuspachu Diospa palabranmantaqa yachachiraykichis). Chayraykun niykichis, sichus noqaykuña otaq huk angelña Señor Jesucristomanta huk clase yachachikuyta willakunqa chayqa, chay huk clase yachachikuy-manta willakuqkunatayá Diosqa maldecispa, wiña-wiñaypaq castigachun. ⁹ Kaykuna pasanmantaqa ñan willaraykichishña. Chaymi kaqmanta kunanpas nimushaykichis kayta: Sichus qankunaman yachachisqaykumanta pipas hukniraq yachachikuy evangeliota yachachisunkichis chayqa, ¡Diospa maldecisqanyá chay runaqa kachun!

¹⁰ Kay nisqaywanri, ¿runakuna alabawanantachu mashkashani? Manan. Noqaqa mashkashani Dioswan allinpi qepaytan. Noqari, ¿runakunawan allinpi qepaytachu mashkashani? Manan. Sichus runakunawan allinpi qepayta munaspayqa, manan Señor Jesucristopa serviqninchu kayman.

Pablo imaynanpis apóstol kasqanmanta

¹¹ Wawq̄e panaykuna, kaytan yachanaykichis: Señor Jesucristomanta allin willakuyta qankunaman willaspa yachachisqaykunaqa manan runakunapa inventasqanchu.

¹² Hinaspapas chay willakuytaqa manan ni mayqen runakunapashchu willawaran, nitaq yachachiwaranpas. Aswanqa kikin Señor Jesucriston noqamanqa revelaykuwaran chay cheqaq allin willakuymantaqa.

¹³ Qankunaqa ñan yachankichishña Israel nacionpi fariseo runakunapa religionninman pertenecepa imaynas ñawpaq kasqaytaqa. Hinaspapas noqaqa anchallatañan Señor Jesucristopi creeq runakunataqa qatikacharani. Hinaspan tukuy imaymanakunata ruwaspay, paykunataqa chinkachipuyta munarani.

¹⁴ Hinaspapas noqaqa Israel nacionpi wiñaymasiy kaq runakunamantapas, hinallataq llapallan llaqtamasiykunamantapas, aswan mastaraqmi chay fariseo religionniymanqa dedicakurani. Chayraykun noqaqa ñawpaq abuelonchiskunapa yachachisqanku costumbrekunatapas ancha manchakuywanraq allinta kasukurani. Chaymi noqaqa paykunamantapas aswan mastaraq cumplirani.

¹⁵ Ichaqa sayna kashaqtiypas, Diosmi noqataqa anchata munakuwaspa, manaraq naceshaqtiy akllawaran, payta servinaypaq. ¹⁶ Noqamanqa kikin Diosmi Wawan Jesucristota rikuchiwaran, paymanta allin yachaykunata yachanaypaq. Hinaspan Diosqa akllawaspan huk law nacionniyoq runakunaman Jesucristomanta allin willakuykunata willamunaypaq mandawaran. Hinaspapas

noqaqa manan ni pi runatapas mashkaranichu yachachiwananpaqqa. ¹⁷ Hinaspapas noqaqa Jerusalén llaqtapi ñawpaqmantaraq kaq apostolkunamanpas manan tapukuqqa riranichu. Aswanmi chay kasqan ratolla pasatamurani Arabia nisqa lawman; hinaspan chaymantaña Damasco llaqtaman kaqmanta kutimurani.

¹⁸ Jesucristopi iñisqaymanta kinsa wata pasaruqtinmi, Jerusalén llaqtaman rirani apóstol Pedrota reqsinaypaq. Hinaspan noqaqa apóstol Pedrowan chunka pishqayoq p'unchaw qepakurani. ¹⁹ Ichaqa manan wakin apostolkunataqa ni mayqentapas rikuranichu. Aswanqa Señor Jesuspa hermanon Jacobollawanmi tuparani. ²⁰ Kaykunamantaqa cheqaqtan willashaykichis. ¡Hinaspapas Diosmi yachan mana llullakusqayta!

²¹ Chaymantañataqmi noqaqa rirani Siria provincia lawkunaman, hinallataq Cilicia provincia lawkunamanwan ima. ²² Chay tiempopin Judea provincia lawpi kaq hermanokunaqa manaraq reqsiwarankuchu. ²³ Aswanmi paykunaqa, noqamanta khayna rimasqankuta uyariranku: “Ñawpaq castigawananchispaq qatikachawaqninchis, hinallataq contranchispi kaq runan, kunanqa Señor Jesucristopa palabranmanta willakuspa purishan”, nisqankuta. ²⁴ Chaymi Señor Jesucristopi creeq runakunaqa Diosta alabaranku, noqapa vidayta Dios cambiasqanrayku.

2

Pablota apostolkuna chashkisqankumanta

¹ Chunka tawayoq wata pasaruqtiinmi, kaqmanta Jerusalén llaqtaman Bernabeypiwan rirani, Titotawan ima pusarikuspa. ² Ichaqa revelacionpi Señor niwaqtiinmi noqaqa Jerusalén llaqtaman rirani. Hinaspan chay Jerusalén llaqtapi hermanokunaman willarani, noqaqa imanaqtinsi Diospa palabranta huk law nacionniyoq runakunaman willasqayta. Saynallataqmi Jesucristopi creeq runakunapa dirigentenkunatapas aywaqman waqyarispa, paykunawan sapallankupi allin clarota parlarirani, saynapi ñawpaqmantaraq yachachimusqaypas, hinallataq kunan yachachisqaykunapas ama yanqapaq kananpaq. ³ Ichaqa manan ni noqawan kushka puriq wawqenchis Titotapas Griego nacionniyoq runa kashaqtinpas obligarankuñachu, circuncisión costumbreta ruwachikunanpaqqa. ⁴ Ichaqa karanmi falso hermanokuna. Paykunawan disimulawlla allin hermanoman tukuspa, noqaykuman juntakamuranku. Hinaspan costumbrenkuman hina imatapas ruwanaykuta munaranku. Ichaqa chay falso hermanokunapa costumbrenkuman hina ruwayqa, esclavo kayman kaqmantapas kutishasunman hinan. Chay costumbrekunamantan noqanchisqa ña libreña kanchis, Jesucristo librawasqanchisrayku. ⁵ Chayraykun noqaykuqa manapuni convencechikuraykuchu ni huk ratollapas chay falso hermanokunawanqa.

Aswanmi noqaykuqa munarayku, Diosmanta qankuna cheqaq willakuyninkunata kasukuspa kawsanaykichispaq.

⁶ Ichaqa qankunapa chay ancha respetasqaykichis Diosmanta yachachiq liderkunaqa manan ni imatapas niwarankuchu, Diosmanta yachachisqayta cambianaypaqqa. Hinaspapas noqamanqa manan willawarankuchu allin liderchus karanku, icha manachus chaytaqa. Noqaga manataqmi yachaytaqa munanichu chaymantaqa. Hinaspapas Diosqa manan juzgan runakunapa sumaq uyanta qawaspachu, nitaq allin p'achayoq kasqanta qawaspachu.

⁷ Noqamanqa kikin Diospunin encargawaran huk law nacionniyoq runakunaman, Jesucristomanta allin willakuykunata willanaypaq, imaynan apóstol Pedromanpas encargaran Israel nacionniyoq runakunaman Jesucristomanta willanaypaq chay hinata. Sayna encargasqa kasqaytan chay liderkunaqa allinta entienderanku. ⁸ Kikin Diosmi apóstol Pedrotaqa Israel nacionniyoq runakunapa apostolnin kananpaq mandaran. Saynallataqmi noqatapas huk law nacionniyoq runakunapa apostolnin kanaypaq kachallawarantaq.

⁹ Chayraykun chaypi iglesiamanta allin reqsisqa kaq liderkuna Jacobo, Pedro, hinallataq Juanpiwan, cuentata qorukuranku Jesucristopa partenmantaña kasqaykuta. Chaymi makinkuta haywariwaranku noqaman, hinallataq Bernabeymanpas. Hinaspan niwaranku:

—Allinmi huk law nacionniyoq runakunaman Jesucristomanta willaq rinkichis chayqa.

Saynaqa noqaykuñataqyá kay Israel nacionniyoq runakunaman Jesucristomanta willamuq risaqku, nispanku.

¹⁰ Hinaspan paykunaqa valekuwaranku wakcha runakunamanta yuyarinaykupaq. Saynata niwasqankuman hinan, noqaykuqa wakcha runakunata tukuy sonqoykuwan yanaparayku.

Pablo Antioquía llaqtapi Pedrotaq'aqchasqanmanta

¹¹ Antioquía llaqtaman Pedro chayaramuqtinmi, uyanpi q'aqcharani mana allinkuna ruwasqanmanta. ¹² Ñawpaqtan Pedroqa Jesucristopi creeq huk law nacionniyoq runakunawan kushka mikhuran. Ichaqa apóstol Jacobopa mandamusqan circuncisión costumbreyoq Israel nacionniyoq runakuna chayaramuqtinkutaqmi, Pedroqa criticanankumanta manchakuspa, manaña chay huk law nacionniyoq runakunawanqa mikhuyta munaranñachu. ¹³ Saynallatataqmi Jesucristopi creeq Israel nacionniyoq wakin runakunapas Pedropa ruwasqanta rikuspa, ishikay uya kayta qatipakuranku; asta kikin Bernabeypas chay ishikay uya runakunatan qatipakuran. ¹⁴ Chaymi Jesucristopa allin yachachikuyninkunaman hina, mana allin ruwasqankuta rikuspay, llapallan runakunapa ñawpaqninpi Pedrotaqqa q'aqcharani khaynata:

—Qanqa Israel nacionniyoq runa kashaspaykin, huk law nacionniyoq runakuna hina kawsashanki. Saynata kawsashaspaykiri,

¿imanaqtintaq Jesucristopi creeq huk law nacionniyoq runakunatari obligashanki, circuncisión costumbreta ruwachikunankupaqrí? nispay.

Jesucristopi iñispalla salvasqa kananchismanta

¹⁵ Noqaykuqa nacesqaykumantapachan Israel nacionniyoq runakuna kayku. Manan huk law nacionniyoq runakuna hinachu, huchallapi kawsayku. ¹⁶ Hinaspapas noqaykuqa yachaykun kayta: Diosqa manan ni pi runatapas salvawanchis Moisespa escribisqan leykunata cumplisqanchisraykuchu; nitaqmi allin kaqkunata ruwasqanchisraykuchu. Aswanmi noqanchisqa Señor Jesucristopi confiaranchis; saynapin huchanchiskunamantaqa ña perdonasqaña kanchis. Chaymi niykichis, manan ni pi runapas Moisespa escribisqan leykunawanqa salvasqa kaytaqa atinmanchu.

¹⁷ Saynallataqmi huk law nacionniyoq runakunapas, huchasapa kasqankumanta wanakuspa, Señor Jesucristopi creesqankurayku salvo kanku. Ichaqa noqaykupas, Israel nacionniyoq runakuna kashaspapas, manan Moisespa escribisqan leykunawanchu salvoqa kayku; aswanqa Señor Jesucristopi creespan salvoqa kayku, noqaykupas huchayoq runakuna kasqaykurayku. Kay nisqaywanri, ¿“Jesucriston permitin huchata ruwananchispaq” nishanichú? Manan. (Jesucristoqa manan huchata ruwanapaqchu hamuran. Aswanmi payqa hamuran llapallan runakuna huchankumanta wanakuqtinku, paykunata perdonaspa

salvananpaq). ¹⁸ Noqaqa Jesucristopi creespan salvasqa kasunchis nishaspataq, khaynata niyman: “Moisespa escribisqan leykunata kasukuspan salvasqa kasunchis”, nispa, saynata nispayqa kikillaymi condenakushani; hinaspan noqaqa huchayoq kaqmanta kayman. ¹⁹ Ichaqa Moisespa llapallan escribisqan leykunataqa manan noqaqa cumpliyta atiranichu, salvasqa kanaypaqqa. Chaymi noqaqa manaña leykunapiqa confianichu, salvasqa kanaypaqqa. Aswanmi noqaqa huk wañusqa runa hinaña kashani leykunapaqqa. Hinaspan noqaqa kunan Diosllataña kasukunaypaq kawsashani. ²⁰ Chaymi noqaqa, Jesucristo cruzpi chakatasqa kaqtin, noqapas paywan chakatasqa hina karani. Chayraykun mana noqañachu kawsani. Aswanmi noqapiqa Jesucristoña kawsan. Kay pachapi aycha cuerpoypi kawsashaspapas, Diospa Wawan Señor Jesucristopi confiaspaymi kawsashani. Paymi anchata munakuwaspa, noqarayku cruzpi chakatasqa wañuran. ²¹ Manataqmi noqaqa rechazayta atiymanchu Diospa favorecewasqantaqa. Sichus Moisespa escribisqan leykunawan salvasqa kaswan chayqa, manachá ni imapaqpas valenmanchu Señor Jesucristopa wañusqanqa.

3

¿Moisespa leyninkunata cumplispachu icha Jesucristopi creespachu salvasqa kasunchis?

¹ ¡Ay, Galacia provincia lawpi tiyaq mana entiendey atiq roqro uma wawqe panakuna!

¿Pitaq qankunatari engañarusunkichis, cheqaq kaqpi amaña creenaykichispaqri? Noqa kikiypunin qankunamanqa willaraykichis, imaynatas Señor Jesucristota cruzpi chakatasqankumantaqa. ² Chaymi noqaqa kunan yachayta munani, ¿qankunari Moisespa escribisqan leykunata kasukuspachu, Santo Espirituta chashkirankichís? Manan. Qankunaqa Señor Jesucristomanta allin willakuykunata creespaykichismi Santo Espiritutaqa chashkirankichis. ³ ¿Chaychu qankunari, mana entiendeq roqro uma sonso runakuna hina kashankichís? Kay mosoq kawsayta qallarínaykichispaqqa necesitarankichismi Santo Espíritu tukuy imapi yanapasunaykichista. ¿Chaychu kunanri kikiykichispa ruwasqallaykichiswan salvakuyta munashankichís? ⁴ Señor Jesucristorayku tukuy ima pasasusqaykichispas, ¿yanqapaqchu kanman? ¡Manan yanqapaqchu chaykuna pasasusqaykichisqa kanman! ⁵ Diosqa qankuna ukhupin tukuy milagrokunata ruwaran. Hinaspapas qankunamanmi Santo Espiritunta qosurankichis. Chaykunataqa ruwaran manan Moisespa escribisqan leykunata kasusqaykichisraykuchu, aswanqa Jesucristomanta uyarispa, paypi ñisqaykichisraykun.

Abrahamwan pactota Dios ruwasqanmanta

⁶ Ñawpaq abuelonchis Abrahampas Diospin confiaran. Chayraykun payqa, Diospa ñawpaqninpiqa, allin rikusqa justo runa karan. ⁷ Chaymi yachanchis, Diospi cheqaqta creeqkunaqa Abrahampa mirayninkuna hina kasqankuta. ⁸ Hinaspapas

ñawpaqmantapacharaqmi Diosqa ña willaranña, huk law nacionniyoq runakunapas, Jesucristopi creeqtinku, salvasqa kanankumanta. Chaymi ñawpaq abuelonchis Abrahammanqa nillarantaq khaynata:

“Kay pachapi llapallan nación llaqtayoq runakunan qanrayku bendecisqa kanqaku”, nispa [*Génesis 12.3*]. ⁹ Chayraykun Señor Jesucristopi creeq llapallan runakunataqa Dios bendecin, imaynan Abrahamtapas Diosqa bendeciran saynata.

¹⁰ Sichus pipas Moisespa escribisqan leykunaman hap'ipakuspa kawsayta munaqqa, maldecisqan kashanku, mana cumpliy atisqankurayku. Bibliapin nin khaynata: “Pipas Moisespa escribisqan llapallan leykunata mana cumplispa, tukuy tiempo kawsaqqa, Diospa maldecisqan runan kanqa”, nispa [*Deuteronomio 27.26*]. ¹¹ Chayraykun qankunamanqa clarota niykichis, manan ni pipas Moisespa escribisqan llapallan leykunataqa cumpliyta atinkumanchu, huchankumanta perdonasqa kanankupaqqa. (Chayraykun Diosqa Wawan Jesucristota mandamuran, pipas paypi creeqkunalla huchankumanta perdonasqa kaspanku, salvasqa kanankupaq). Chaymantan Bibliapipas khaynata nishan: “Justo runaqa Diospi confiasqanraykun paywan kawsanqa”, nispa [*Habacuc 2.4*]. ¹² Ichaqa Moisespa escribisqan leykunaqa manan Diospi confiaspa, huchanchiskunamanta perdonasqa kananchismantachu rimashan. Aswanmi leypiqa khaynata niwashanchis: “Pipas Moisespa

llapallan escribisqan leykunata cumpliyta atispaqa, chay leykunata cumplisqanraykun Dioswan kawsanqa”, nispa [*Levítico 18.5*].

¹³ Ichaqa Señorinchis Jesucriston salvawaran-chis chay leykunata mana cumplispa maldecisqa kananchismantaqa. Chayraykun chay leykunata mana cumpliy atisqanchisrayku, noqanchispa rantinchista Señorinchis Jesucristo, cruzpi chakatasqa wañuspa, maldecisqa hina wañuran. Chaymantan Bibliapi khaynata nin:

“Pipas k'ullu cruzpi chakatasqa wañuqqa, maldecisqa runan”, nispa [*Deuteronomio 21.23*].

¹⁴ Saynallataqmi abuelonchis Abrahammanpas Diosqa prometeran, huk law nacionniyoq runakunata bendecinanpaq. Chaymi huk law nacionniyoq runakunapas, hinallataq noqanchispas Señor Jesucristopi creespanchis, Diospa prometesqan Santo Espirituta chashkishanchis. Chaywanmi Diosqa Abrahamman prometesqanta cumplishan.

Leykunamantawan promesakunamantawan

¹⁵ Wawqe panaykuna, entiendenaykichispaq hinan kunan rimapayaykamushaykichis khaynata: Pipas acuerdota ruwaspa, huk papelpi firmaruspañaq, manañan ni pipas atinmanchu ni borraytapas, nitaq chay acuerdoman yapaytapas.

¹⁶ Saynaqa kunanyá yachaychis kayta. Diosqa Abrahammanmi hinallataq mirayninmanwanmi prometeran. Chay prometesqanmantaqa manan Bibliapiqa khaynatachu nishan: “Mirayniykikunamanmi prometeshani”, nispachu, ashka runakunamantapas rimashanman hinatachu.

Aswanmi khaynata nin: “Mirayniykimanmi prometeshani”, nispa; saynata nispaqa huk runallamantan rimasharan; chay mirayninga karan Señorninchis Jesucriston. ¹⁷ Chaymi kayta niykichis: Diosqa ñawpaqtaraqmi huk promesata ruwaran ñawpaq abuelonchis Abrahamwan. Chaymanta tawa pachaq kinsa chunkan wata pasaruqtinñan, Moisespa escribisqan leykunaqa chayraq chayamuran. Chayraykun leypa ñawpaqnintaraq Diospa prometesqankunaqa mana anulasqachu kanman, Moisespa escribisqan leykunawanqa, nitaqmi chay promesakunaqa mana valorniyogmanpas tukunmanchu. Sichus Moisespa leynin anulayta atinman chay ñawpaq promesakunata chayqa, mana valorniyogchá kanman Diospa chay promesankunaqa. ¹⁸ Ichaqa sichus Moisespa escribisqan leykunallata kasukusqanchisrayku salvasqa kasunman chayqa, manan ni imapaqpas valenmanchu Abrahamman Diospa prometesqankunaqa. Chayraykun Diosqa Abrahamman prometeran, chay prometesqanqa gratislla kananpaq.

¹⁹ Chayri, ¿imapaqtaq valen Moisespa escribisqan leykunari? Moisespa escribisqan leykunaqa qosqa karan, runakunapa tukuy mana allinkuna ruwasqanku alayriman orqosqa kananpaqmi, saynapi huchayoq kasqanchista yachananchispaqmi. Ichaqa chay leykunaqa serviran Abrahampa mirayninmanta Diospa prometesqan salvakuq runa (Jesucristo) hamunankamallan. Hinaspapas Diosqa angelninkunatan kamachiran, chay leykunata Moisesman qonanpaq. Chaymi Moisesñataq

chay leykunata chashkispá, noqanchisman yachachiwaranchis. ²⁰ Icháqa prometesqanta Abrahamman Dios qospaqa, manan huk willakuqtaraqchu kamachiran willananpaq. Aswanqa kikin Diospunin personalmente Abrahammanqa willaran chay promesataqa.

Imapaqsi Moisespa escribisqan leykuna servisqanmanta

²¹ Moisespa escribisqan llapallan leykunaqa manan Abrahamman Diospa promesankuna qosqanpa contranpichu kashan. Sichus Moisespa escribisqan leykunata kasukusqanchisrayku salvasqa kasunman chayqa, chay llapallan leykunata kasukusqanchisraykuchá noqanchisqa salvasqa kasunman. (Icháqa manan chay llapallan leykuna cumpliytaqa atisunmanchu). ²² Chaykunamantan Bibliapi nishan khaynata: “Runakunaqa huchapa dominasqanmi llapallanku kashanku”, nispá. Chayraykun niykichis, chay runakunaqa salvasqa kayta atinqaku, Señor Jesucristopi creespankun, manan leykunata cumplispachu.

²³ Icháqa Jesucristopi creenanchispaq manaraq tiempo chayamushaqtinmi, Moisespa escribisqan leykunaqa huk cárcel hina noqanchispaq karan. Chaymi noqanchisqa huchapi kawsaspaqa, huk carcelpipas wishq'asqa kashasunman hina kasharanchis. Icháqa sayna kashaqtinchismi, Señor Jesucristo hamuran, paypi iñispa salvasqa kananchispaq. ²⁴ Icháqa Moisespa escribisqan leykunaqa, huk pusawaqninchis maestro hinan karan, huchayoq kasqanchista

yachachiwaspanchis, Señor Jesucristoman apawananchispaq, saynapi Señorninchis Jesucristopi iñispa, (huchanchiskunamanta perdonasqa kaspas), salvasqa kananchispaq.
²⁵ Ichaqa ñan kunanqa Señorninchis Jesucristopi iñinapaq tiempo chayaramunña. Chayraykun kunanqa manaña necesarioñachu chay leykunawan pusachikunapaqqa.

²⁶ Chaymi qankunaqa, Señorninchis Jesucristopi iñisqaykichisrayku, llapallaykichis Diospa wawankunaña kashankichis. ²⁷ Hinaspapas qankunaqa bautizasqa kasqaykichiswanmi Jesucristomanña pertenecenkichis. Chaymi qankunaqa Señorninchis Jesucristoman rikch'akushankichis tukuy ima ruwasqaykichispipas. ²⁸ Chaymi kunanqa Señor Jesucristopi creesqanchisrayku hukllaña kanchis. Chaymi manaña importanñachu Israel nacionniyoq kaypas, otaq huk law nacionniyoq kaypas, esclavo kaypas, otaq libreña kaypas, qari kaypas, otaq warmi kaypas. ²⁹ Saynaqa, sichus qankuna Señor Jesucristomanña pertenecenkichis chayqa, ñawpaq abuelonchis Abrahampa familianmanmi pertenecenkichis. Sayna kaqtinga, Abrahamman Diospa prometesqan herenciakunatapas chashkinkichismi.

4

Diospa wawanña kasqanchismanta

¹ Noqaqa nillaykichistaqmi kayta: Pipas warmallaraq kashaspanqa manan herenciataqa chashkinmanraqchu, warmallaraq kasqanrayku.

Payqa wasinpi esclavo hinallaraqmi kashan, chay herenciakunapa dueñonña kashaspanpas. ² Chay warmaga uywaqnin runakunapa hinallataq tukuy imankunata cuidaq runakunapa makillanpiraqmi kanan, asta papanpa señalasqa tiempokama. ³ Saynallataqmi noqanchispas Señor Jesucristota manaraq reqsishaspanchisqa, chay warmá hina, runakunapa tukuy costumbrenkunata kasukuspa kawsaranchis. ⁴ Ichaqa tiempo cumplirukuqtiinmi Diosqa Wawan Jesucristota mandamuran. Chaymi Jesucristoqa huk warmimanta nacemuran. Hinaspan paypas Israel nacionniyoq runakuna hina, Moisespa escribisqa leykunata kasukuspa kawsaran. ⁵ Hinaspapas Señorninchis Jesucristoqa hamuran, leyman hina castigasqa kananchismanta librawananchispaqmi, saynapi wawankunata hinaña Dios chashkiwananchispaq. ⁶ Chaymi qankunaqa Diospa wawankunaña kankichis. Chayraykun Diosqa wawankuna kasqanchisrayku, Wawanpa Espiritunta sonqonchisman mandamun, chaypi tiyananpaq. Chay Santo Espiritun noqanchista rimachiwanchis Diosmanta khaynata: “¡Khuyakusqay Taytalláy!” nispa. ⁷ Hinaspapas qankunaqa manañan kunanqa esclavo runakuna hinañachu kankichis; aswanqa Diospa wawankunañan kankichis. Chayraykun qankunaqa Señor Jesucristopi creesqaykichisrayku Diosmanta huk herenciata chashkinkichis.

Galacia provincia lawpi creyentekunamanta

8 Ñawpaqtaqa Diosta manaraq reqsishaspaqa, qankunaqa huk esclavo hinan idolokunata servirankichis; chay idolokunaqa falso dioskunan. 9 Ichaqa kunanmi qankunaqa cheqaq Diosta ña reqsinkichishña. Hinaspapas qankunataqa Diosmi allinta reqsisunkichis. Chayri, ¿imaynataq qankunari chay idolokunatari kaqmanta servishankichís? Chay falso dioskunaqa mana ni ima atiyniyoqmi kanku. Hinaspapas manan ni imapaqpas chay idolokunaqa valenkuchu. Chaychu qankunari, ¿kaqmanta chay falso dioskunapa esclavonkuna kayta munashankichís? 10 Qankunaqa hatun p'unchawkunata, mosoq killakunata, allin tiempokunata, hinallataq mosoq watakunata imaraqmi festejashankichis. 11 Chaykunata ruwaqtiykichismi noqaqa anchata preocupakushani, esforzakuspay qankunaman yanqapaq yachachisqaymanta.

12 Wawqe panaykuna, ruego kamuykichismi, qankunaqa noqa hina libreyá kaychis ñawpaq leykunamantaqa. Ichaqa noqapas qankuna huk law nacionniyoq runakunaman hinan tukurani, (saynapi Israel nacionniyoq llaqtamasiy runakunapa leyninkunamanta libre kanaypaq). Saynata qankuna hina kawsaqtiymi, qankunaqa mana ni imapipas ofendewarankichishchu.

13 Aswanmi qankunaqa yachashankichis, chay Galacia provincia lawninta pasashaspay, onqoywan ñak'arisqayta. Chayraykun noqaqa qankunawan qepakuspay, Señor Jesucristomanta allin willakuykunata primertaqa qankunaman willaraykichis. 14 Chay onqoyniyqa huk prueba

hinan karan noqapaq hinallataq qankunapaqpas. Ichaqa sayna onqosqa kashaqtiypas, qankunaqa manan cheqnipakuwarankichishchu, nitaqmi rechazawarankichispashchu. Aswanmi Diospa angelninta hina, otaq kikin Señor Jesucristotapas chashkishawaqchis hinata, sumaqta atiendeykuwarankichis. ¹⁵ Noqaqa allintan reqsiykichis. Qankunaqa ñawiykichistapas orqokuspa qowanaykichispaq hinaraqmi ñawpaqtaqa karankichis. Kunanri, ¿imataq qankunapa kusikuyniykichiswanri pasarun? ¹⁶ ¿Qankunaman cheqaq kaqkunata nisqayraykuchu enemigoykichismanña tukurapuni?

¹⁷ Qankunaman chayamuq falso maestrokunaqa, llullakuspankun tukuy imata yachachishasunkichis. Hinaspapas paykunaqa qankunamantan anchallataña interesakuq tukunku. Ichaqa manan paykunaqa allinniykichistachu munanku. Aswanmi paykunaqa noqaykumanta qankunata karunchayta munashanku, saynapi paykunallataña qatikunaykichista munaspanku.

¹⁸ Allinmi hukkunamanta pipas interesakuspa yanapayninqa. Ichaqa chay interesakuyqa, allin intencionwan hinallataq tukuy tiempoyá kachun, amayá qankunawan noqa kaqtillaychu.

¹⁹ Qankunataqa wawaykunata hinan noqaqa khuyakuykichis. Chaymi noqaqa, Jesucristopa kawsasqanman hina kawsayniykichis manaraq rikch'akusqanrayku, anchata ñak'arishani, imaynan wawata onqokuq warmipas nanaywan ñak'arin chay hinataraq. ²⁰ Noqaqa anchatapunin munashani qankunawan kushka kunan ratopuni

kayta, saynapi mana q'aqchaq hinalla qankunata rimapayaykunaypaq. Ichaqa qankunapa ruwasqaykichistaqa manan noqaqa entiendeyta atiniraqchu.

Agar sutiyoq warmimanta Sara sutiyoq warmimantawan

²¹ Qankunamanta wakinniykichisqa Moisespa escribisqan leykunallatan kasukuyta munashan-kichis. Qankunari, ¿entiendenkichishchu Moisespa escribisqan leykunapa yachachisqantari?

²² Ichaqa Moisespa escribisqan libropin khaynata nishan: Abrahampan ishkay qari wawankuna karan. Huknin wawanmi karan esclavan Agar sutiyoq warmipi; huknin wawanñataqmi karan esposan Sarapi. Saraqa manan esclava warmichu karan. ²³ Chay Agar sutiyoq esclava warmimanta

nacemuq wawaqa, runapa munayninman hinallan naceran. Ichaqa esposan Saramanta nacemuq wawañataqmi, Diospa prometesqanman hina naceran. ²⁴ Kay yachachikuyqa kaytan yachachiwanchis. Kay ishkaynin warmikunaqa,

ishkaynin pactokunamanmi rikch'akun: Agarmi Sinaí nisqa orqopi ruwasqa pactoman rikch'akun. Chaymi Agarmanta nacemuq wawankunaqa esclavo kanankupaq nacemunku. ²⁵ Chayraykun

chay esclava warmi Agarqa Arabia lawpi Sinaí orqopi ruwasqa pactoman rikch'akun. Arabia lawpi chay Sinaí orqoqa Jerusalén

llaqtamanmi rikch'akun. Ichaqa Jerusalenpi tiyaq runakunaqa, (chay Sinaí orqopi Moisespa escribisqan llapallan leykunata cumpliyta munashaspankupas, manan cumpliytaqa atirankuchu. Chaymi) chay leykunapa

esclavonkuna hina kashanku. ²⁶ Ichaqa Abrahampa esposan Sarañataqmi mosoq pactoman rikch'akun, libre kasqanrayku. Noqanchisqa pertenecenchis hanaq pacha cielopi mosoq Jerusalén llaqtamanmi, Señorninchis Jesucristo librawasqanchisrayku. (Chay llaqtaqa Jesucristopi creeq llapallan runakunapaqmi).

²⁷ (Abrahampa cheqaq warmin Saramanta, hinallataq mosoq Jerusalén llaqtamantawanmi) Bibliapiqa khaynata nishan:

“Kusikuy mana wiksayakuy atiq warmi.

Kusikuy mana wawayoq kayta atiq warmi.

Kusikuymanta aswan qapariy, onqokuspa nanayta mana reqsiq warmi.

Ichaqa wikch'usqa kaq warmin más ashka warmayoq kanqa, qosayoq kaq warmimantataq”, nispa [*Isaías 54.1*].

²⁸ Wawqe panaykuna, qankunaqa yachankichismi ñawpaq abuelonchis Abrahamman huk wawata Dios prometesqanmanta. Chaymi chay wawaqa Diospa prometesqanman hina naceran. Chay wawan karan Isaac. Chaymi noqanchispas, (huchanchiskunamanta wanakuspa, Jesucristopi creesqanchisrayku,) Diospa prometesqanman hina, wawankunaña kanchis. ²⁹ Chay esclava warmi Agarmantan naceran Ismael; paymi runapa munasqanman hinalla naceran. Ichaqa Abrahampa cheqaq warmin Saramantañataqmi naceran Isaac; payqa Diospa munasqanman hinan Santo Espiritupa yanapayninwan naceran. Ismaelqa Isaactan qatikacharan, hinallataq ñak'arichiran ima. Saynallataqmi kunanpas (Moisespa escribisqan leykunaman hap'ipakuq

runakunapas Santo Espiritupa atiyinwan nacemuq runakunata qatikachawashanchis, ñak'arichiwananchispaq). ³⁰ Ichaqa, ¿Diosri ima nishantaq Bibliapiri Abrahammanta? Diosqa khaynatan niran: “Chay Agar esclava warmita wasiykimanta qarqoy wawantinta. Chay Agar warmipa wawanqa manan prometesqay herenciataqa chashkinmanchu. Aswanmi herenciataqa chashkinga, Sarapa wawan Isaac, legitima esposaykipa wawan kasqanrayku”, nispa [*Génesis 21.10*]. ³¹ Wawqe panaykuna, noqanchispas (Jesucristopi creespaqa,) Abrahampa legítima warminpa wawankuna hinan kanchis. Chayraykun noqanchisqa libre kanchis. Ichaqa manan chay Agar sutiyoq esclava warmipa wawankuna hinañachu kanchis.

5

Jesucristopi creesqanchisrayku libreña kasqanchismanta

¹ Señor Jesucristo salvawasqanchisraykun noqanchisqa libreña kanchis. Chayraykun Moisespa escribisqan yachachikuy leykunamanqa manaña kutinaykichishchu, kaqmanta esclavo hina kanaykichispaqqa.

² Saynaqa allinta uyariwaychis kay nisqayta. Sichus qankuna Moisespa escribisqan leykunapi kamachisqanman hina, circuncisión costumbreta ruwachikuwaqchis chayqa, manachá Jesucristopa cruzpi wañusqanqa ni imapaqpas servinmanchu. ³ Chaymi kaqmanta niykichis, pi runapas circuncisión costumbreta ruwachikuspaqa, obligasqan

kashan Moisespa llapallan escribisqan leykunata cumplinapaq. ⁴ Chaymi qankunataqa niykichis khaynata, sichus Moisespa escribisqan leykunata cumplisqaykichisrayku, Diospa ñawpaqninpi justo runa kanaykichispaq creenkichis chayqa, Señor Jesucristomantaqa karunchasqan kashankichis. Saynata piensaspan Diospa khuyakuynintapas rechazashankichis. ⁵ Ichaqa Señor Jesucristopi iñisqanchisraykun, noqanchisqa Santo Espiritupa yanapayninwan seguro kashanchis, perdonasqan kaspanchis, salvasqa kananchispaq. ⁶ Chayraykun manaña valenñachu circuncisión costumbre ruwasqachus icha manachus kasqanchisqa. Aswanmi kunanqa valen Señor Jesucristopi iñisqanchis, hinallataq runamasinchistapas khuyakusqanchis ima.

⁷ Qankunaqa Jesucristopi creespan, allin ñanninta hina purisharankichis. Chayri, ¿pitaq qankunatari pantachisurankichis, Jesucristomanta cheqaq willasqaykunata manaña kasukunaykichispaqrí? ⁸ Chay pantachikuqkunaqa manan Diosmantachu hamun. Aswanmi Diosqa waqyasuran-kichis. Señor Jesucristopi iñinaykichispaq. ⁹ Chaykunamantan huk rimaypi khaynata nishan: “Huk pisi levadurallan llapallan masataqa poqochin”, nispa. (Saynallataqmi huk runapa mana allinkuna yachachisqanpas ashka runakunata pantayman aparunman). ¹⁰ Noqaqa anchatapunin Señor Jesucristopi confiashani, saynapi qankuna tukuy kaykuna nisqaymanta malta ama piensanaykichispaq. Chaymi niykichis: Diosmi chay pantachisuqniykichis

runataqa castiganqa, pi runaña kaqtinpas, nispa.

¹¹ Wawqe panaykuna, sichus noqa puriyman khaynata yachachispay: “Circuncisión costum-bretaqa ruwachikunaykichispunin”, nispay chayqa, manachá qatikachawankumanchu, contento kaspanku. Saynallataq yachachiyman: “Jesucriston noqanchisrayku cruzpi wañuran”, nispay, hinaqtinpas, manachá ni ima problematapas ruwawankumanchu, circuncisión costumbremantapas yachachisqayrayku. ¹² Chay llullakuspa yachachiq runakunaqa qankunata pantachispan purishanku. Ichaqa, ¡sichus circuncisión costumbreta ruwachikunaykichista munaspankuqa, aswanyá paykunaqa qarikayninkuta kuchuchikuchunku!

¹³ Wawqe panaykuna, Diosmi qankunataqa waqyasurankichis libre kanaykichista munaspa. Ichaqa amayá qankunaqa Jesucristopi creespa libreña kasqaykichisraykuchu, aycha cuerpoy-kichispa munasqanman hinachu mana allinku-nata ruwaspa puriychis. Aswanyá qankuna-pura khuyanakuspa, hinallataq yanapanakuspa, allinta kawsaychis. ¹⁴ Chayraykun Moisespa escribisqan llapallan leykunaqa, kay huk ka-machikuyllapi cumplikun. Chay kamachikuymi niy khaynata: “Runamasiykita khuyakuy, kikiyk-itapas khuyakushawaq hinata”, nispa [*Levítico 19.18*]. ¹⁵ Chaymi avisashaykichis, sichus pelea-spalla, hinallataq qankunapapura maqanakus-palla kankichis chayqa, qankunapurallan dañota ruwanakuwaqchis otaq wañuchinakuwaqchis ima.

Santo Espiritupa munasqanman hina kawsanamanta

¹⁶ Chaymi niykichis: Amayá qankunaqa aycha cuerpoykichispa munasqanman hinachu mana allinkunata ruwaspa kawsaychis. Aswanqa Santo Espiritupa munasqanman hinayá kawsaychis. ¹⁷ Chay aycha cuerpoykichispa mana allinkuna ruway munasqanqa Santo Espiritupa contranpin kashan. Saynallataqmi Santo Espiritupas mana allin ruwaykunapa contranpi kashan. Chayraykun aycha cuerpoykichispa munasqanwan hinallataq Santo Espiritupa munasqanwan, contranakushanku. Chaymi qankunaqa mana ruwayta atinkichishchu munasqaykichisman hinaqa. ¹⁸ Ichaga sapa p'unchaw Santo Espiritupa pusasqan kaspaykichisqa, manañan necesarioñachu khaynata piensanaykichispaqqa: “Noqaqa obligasqan kashani Moisespa escribisqan llapallan leykunata cumplispa, salvasqa kanaypaq”, nispaqa.

¹⁹ Saynaqa yachaychisyá. Runakunapa aycha cuerponkupi huchakuna ruwasqankuqa alayrillan. Chay runakunapa ruwasqan huchakunan kaykuna: waqllikuykuna, manaraq casarasqa kashaspa qariwan otaq warmiwan puñuykuna, pitapas mana manchakuspa milla-millay huchakunata ruwaykuna, tukuy millay viciokunapi puriykuna, ²⁰ runakunapa ruwasqan tukuy clase idolokunata yupaychaykuna, layqanakuykuna, cheqninakuykuna, peleaykuna, celosanakuykuna, phiñachinakuspa venganakuykuna, k'aminakuykuna,

t'aqanakuykuna, {Diosmanta llullakuspa falso yachachiykuna}, ²¹ envidianakuykuna, runamasinta wañuchiykuna, mach'aspa puriykuna, huñunakuspa grupopi qaripas warmipas orgía nisqa millay waqllikuy hucha ruwaykuna, hinallataq chay huchakunaman rikch'akuq tukuy millay huchakuna ima. Chaymi qankunamanpas allinta avisamushaykichis, chay millay ruwaykunamanta ayqekunaykichispaq. Noqaqa ñawpaqtaraqmi ña niraykichishña kaykunamantaqa khaynata: pipas kay millay huchakunata ruwaspalla kawsanqa chayqa, Diospa gobiernasqan sumaq glorianmanqa manan haykunqachu, nispa.

²² Aswanqa Jesucristopi cheqaqta llapallan creeqkunamanmi, Santo Espíritu qowanchis: khuyakuyta, kusikuyta, hawkalla kawsayta, pacienciayoq kayta, sumaq sonqoyoq kayta, allin runa kayta, Diospi confiyta, ²³ llamp'u sonqo kayta, hinallataq tukuy mana allin ruwaykunamanta controlakuyta ima. Kay allin ruwaykunamantaqa manan ni ima leypas contranpiqa kanchu. ²⁴ Ñawpaqtaqa cuerponchista kasukuspanchismi cuerponchispa munasqanta ruwaspa, tukuy huchakunallapi kawsaranchis. Ichaqa Señor Jesucristopi iñisqanchisraykun, chay huchakunataqa manaña ruwanchishñachu, huchapaqqa wañusqapas hinaña kasqanchisrayku.

²⁵ Saynaqa sichus Santo Espiritupa munasqanman hina purisunchis chayqa, Santo Espiritupa yachachiwasqanchista kasukuspaya kawsasun-

chis.

²⁶ Aswanqa amayá paytukusqa runakuna hinachu kasunchis. Hinaspapas nitaq contranakuspachu nitaq envidianakuspachu kawsasunchis.

6

Tukuy imapi yanapanakunamanta

¹ Wawqe panaykuna, sichus pitapas ima hucha ruwashaqtapas tarinkichis chayqa, ñiykiykichispi allin firme sayaqkunayá llamp'u sonqowan corregiyichis, saynapi paykunapas huchankumanta wanakuspa, Diosman kutirinankupaq. Ichaqa allintayá qankunapas cuidakuyichis huchaman urmaykunaykichis mantaga. ² Ima sasachakuykunaña hamuqtinpas yanapanakuyichis qankunapura. Saynata ruwaspaqa, Señor Jesucristopa kamachisqan leytan cumplishankichis.

³ Sichus pipas mana importante kashaspa, importante kananpaq creekun chayqa, pay kkillantan engañakushan. ⁴ Chayraykuyá sapankamanku kikinpa kawsasqanpi allinta yuyaymanarichun. Sichus allinta kawsaspaqa, kusikuchunyá sayna kawsasqanmanta. Ichaqa amayá qawachunchu huk runapa kawsaynintaqa, khaynata piensaspa: “Manan pipas noqapa allin ruwasqaymanqa igualawanchu”, nispaqa. ⁵ Chaymi niykichis, sapankama runakunan Diosman cuentata qonqaku, allin otaq mana allin ruwasqankumantaqa.

⁶ Liderninkupa yachachisqanta chashkiq creyentekunaqa, chay yachachiqnin liderkunatayá ima kaqninkuwan yanapachunku.

7 Saynaqa amayá kikillaykichistaqa engañakuychishchu. Diostaqa manan ni pipas engañanmanchu nitaq burlakunmanpashchu. Runaqa tarpusqanman hinan cosechan. (Allin kaqta ruwaqmi, Diosmanta bendicionta chashkinqa. Mana allin kaqta ruwaqñataqmi, Diosmanta castigota chashkinqa).⁸ Sichus qankuna aycha cuerpoykichispa munasqanman hinalla tukuy mana allinkunata ruwankichis chayqa, chay ruwasqaykichisman hinan wañuyta tarinkichis. Ichaga sichus Santo Espiritupa munasqanman hina imatapas ruwankichis chayqa, wiñay kawsaytan cosechankichis.⁹ Chaymi noqanchisqa mana pisipaspa allin kaqkunata ruwananchis. Sichus mana ishkayaspaspa allin kaqkunata ruwaspa kawsasunchis chayqa, tiempo chayamuqtinmi Diosmanta sumaq cosechata hina premiota chashkisunchis.¹⁰ Chayraykuyá noqanchisqa Señor Jesucristopi creeqmasinchiskunata tukuy songonchismanta allinta yanapasunchis; saynallataq atisqanchisman hina llapallan runakunatapas yanapasunchis.

Cartapa tukukuyninmanta

¹¹ Qawariychis kay hatun letrakunata. Kay partetaqa noqa kikiypunin escribimushaykichis.

¹² Chay circuncisión costumbreta ruwachikunaykichista munaq runakunaga obligashasunkichis, runakunapa ñawpaqninpi alabasqa kayta munaspankun. Paykunaga Jesucristopa cruzpi wañusqanmantaqa manan yachachiyta munankuchu, saynapi ama

qatikachasqa kanankupaq. ¹³ Paykunaqa circuncidasqa kashaspankupas, Moisespa escribisqa leykunataqa manan kasukunkuchu. Saynata kawsashaspankupas, qankunatan ichaqa obligashasunkichis circuncisión costumbreta ruwachikunaykichispaq, saynapi qankuna kasukuqtiykichis, paykuna alabakuspa, khaynata ninankupaq: “Kasurachikunchis”, nispanku. ¹⁴ Noqan ichaqa mana ni imamantapas alabakusaqchu. Aswanmi noqaga Señorinchis Jesucristollata alabani, cruzpi wañuspa salvawasqanchismanta. Chaymi noqamanqa manaña importawanñachu, sichus Jesucristopi mana creeq runakuna noqapa contraypi imata piensaqtinkupas. Noqaga chay piensayninkupaqmi wañusqa hinaña kashani. Kay mundopi tukuy mana allin ruwaykunaqa ñan noqapaqqa wañusqa hinaña kashan Jesucristopi iñisqayrayku. Saynallataqmi noqapas kay mundopaqqa wañusqa hinaña kashani. ¹⁵ Chayraykun niykichis, Señor Jesucristopi creeq runakunapaqqa manañan valenñachu circuncisión costumbre ruwachikusqankupas, otaq mana ruwachikusqankupas. Aswanqa Jesucristopi creesqanchisrayku mosoq kawsayniyoq kallasqanchismi valen. ¹⁶ Chayraykun huktawan niykichis, sichus pipas kay yachachisqayman hina kasukuqkunataqa, Diosyá sapa p'unchaw yanapaspa bendecichun, hinallataq kuisqata ima kawsachichun, Jesucristopi creespa, wawankuna kasqankurayku.

¹⁷ Kunanmanta ñawpaqmanqa amañayá ni pipas ima problematapas ruwawachunkuñachu. No-

qataqa Jesucristomanta willakusqayraykun enemigoykuna castigawaranku. Chaymi cuerpoypas k'irikunaq sanoyasqan marcallaña kashan, saynapi llapallan runakuna Jesucristopa serviqnin kasqayta yachanankupaq.

¹⁸ Ancha khuyasqay wawqe panaykuna, Señorninchis Jesucristoyá sonqoykichispi kawsaspa, tukuy imapi yanapasunkichis. Amén.

Mosoq Testamento
New Testament in Quechua, Eastern Apurímac
(PE:qve:Quechua, Eastern Apurímac)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Eastern Apurímac

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Eastern Apurímac [qve], Peru

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Eastern Apurímac

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

6f014d23-5769-5b13-a966-db00dc673469